

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра гісторыі беларускай літаратуры

ЧАРОТА
Цімафей Аляксеевіч

ЛЁС І ЛІТАРАТУРНА-ДУХОЎНАЯ СПАДЧЫНА АФАНАСІЯ
ФІЛІПОВІЧА Ў ІНТЭРПРЭТАЦЫІ БЕЛАРУСКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ
ДРУГОЙ ПАЛОВЫ XX – ПАЧАТКУ XXI СТАГОДДЗЯ

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт Л. А. Гедзімін

Дапушчана да абароны

«___» _____ 2024 г.

Заг. кафедры гісторыі беларускай літаратуры
доктар філалагічных навук, прафесар Л. Д. Сінькова

Мінск, 2024

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа складаецца з уводзінаў, двух глаў, заключэння, спісу выкарыстаных крыніц і дадатка.

Ключавыя словы: Афанасій Філіповіч, асоба, лёс, спадчына, літаратурна-духоўная, дыярыш, інтэрпрэтацыі, беларускія пісьменнікі, XX і XX стагоддзі.

Мэта даследавання: выявіць, сістэматызаваць і прааналізаваць сукупнасць твораў беларускіх аўтараў другой паловы XX – пачатку XXI ст., якія адлюстроўваюць лёс і духоўна-творчую спадчыну Афанасія Філіповіча.

Задачы, якія ставіліся аўтарам дыпломнай работы: абазначыць гістарычны змест Брэсцкай царкоўнай уніі; прасачыць жыццёвы і творчы шлях Афанасія Філіповіча; прааналізаваць рэцэпцыю асобы Афанасія царкоўных і свецкіх гісторыкаў; вызначыць уклад літаратуразнаўцаў XX ст. у асэнсаванне асобы Афанасія; вылучыць асноўныя характарыстыкі вобраза Афанасія ў сучаснай беларускай паэзіі; прасачыць выяўленне подзвігу прападобнамучаніка ў сучаснай прозе і асветніцкіх і публіцыстычных матэрыялах.

Аб'ект даследавання: жыццё, подзвіг і літаратурна-духоўная спадчына Афанасія (Філіповіча). Прадмет даследавання: творы сучасных беларускіх аўтараў, у якіх адлюстраваны жыццё і творчасць Афанасія (Філіповіча).

Метадалогія даследавання: для вырашэння пастаўленых задач у рабоце былі выкарыстаны як агульнанавуковыя, так і ўласна літаратуразнаўчыя метады – крыніцазнаўчы, культурна-гістарычны, біяграфічны, параўнальны, тэксталагічны з элементамі цэласнага аналізу мастацкага тэксту.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: у літаратуры другой паловы XX – пачатку XXI ст. выяўлены, сістэматызаваны і прааналізаваны матэрыялы розных жанраў, у якіх асвятляюцца жыццё і спадчына Афанасія Філіповіча; прасочаны асаблівасці аўтарскіх падыходаў.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай работы: Метадалагічная база мае комплексны характар. Даследаванне праведзена з улікам сучасных дасягненняў айчыннай і замежнай літаратуразнаўчай навукі, што забяспечвае абгрунтаванасць высноў, сфармуляваных аўтарам.

Галіна магчымага практычнага прымянення: вынікі даследавання могуць быць выкарыстаныя пры вывучэнні дысцыплін «Гісторыя беларускай літаратуры», спецкурсаў і спецсемінараў, прысвечаных літаратуры XVII ст., а таксама жанрава-тэматычным пошукам сучаснай беларускай літаратурам і яе выхаваўча-патрыятычнай ролі.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа состоит из введения, трех глав, заключения, списка использованных источников приложения.

Ключевые слова: Афанасий Филиппович, личность, судьба, наследие, литературно-духовная, диариуш, интерпретации, белорусские писатели, XX и XXI века.

Цель исследования: выявить, систематизировать и проанализировать совокупность произведений белорусских авторов второй половины XX – начала XXI в., которые отражают судьбу и духовно-творческое наследие Афанасия Филипповича.

Задачи, которые ставились автором дипломной работы: обозначить исторический содержание Брестской церковной унии; проследить жизненный и творческий путь Афанасия Филипповича; проанализировать рецепцию личности Афанасия церковных и светских историков; определить вклад литературоведов XX в. в осмысление личности Афанасия; выделить основные характеристики образа Афанасия в современной белорусской поэзии; проследить обнаружение подвиге преподобномученика в современной прозе и просветительских и публицистических материалах.

Объект исследования: жизнь, подвиг и литературно-духовное наследие Афанасия (Филипповича).

Предмет исследования: произведения современных белорусских авторов, в которых отражены жизнь и творчество Афанасия (Филипповича).

Методология исследования: для решения поставленных задач в работе были использованы как общенаучные, так и собственно литературоведческие методы – культурно-исторический, биографический, сравнительный, текстологический с элементами целостного анализа художественного текста.

Полученные результаты и их новизна: в литературе второй половины XX – начала XXI в. выявлены, систематизированы и проанализированы материалы различных жанров, в которых освещаются жизнь и наследие Афанасия Филипповича; прослежены особенности авторских подходов.

Достоверность материалов и результатов дипломной работы: Методологическая база имеет комплексный характер. Исследование проведено с учетом современных достижений отечественной и зарубежной литературоведческой науки, что обеспечивает обоснованность выводов, сформулированных автором.

Область возможного практического применения: результаты исследования могут быть использованы при изучении дисциплин «История белорусской литературы», спецкурсов и спецсеминаров, посвященных литературе XVII в., а также жанрово-тематическим поиском современной белорусской литературе и ее воспитательно-патриотической роли.

SUMMARY

The thesis consists of an introduction, three chapters, a conclusion and a list of sources used.

Keywords: Afanasy Filippovich, personality, fate, heritage, literary and spiritual, diariush, interpretations, Belarusian writers, twentieth and twentieth century.

The purpose of the study is to identify, systematize and analyze the totality of works by Belarusian authors of the second half of the twentieth and early twenty-first centuries, which reflect the fate and spiritual and creative heritage of Afanasy Filippovich.

The tasks set by the author of the thesis: to identify the historical content of the Brest Church Union; to trace the life and creative path of Afanasy Filippovich; to analyze the reception of the personality of Afanasy by church and secular historians; to determine the contribution of literary critics of the twentieth century; to understand the personality of Athanasius; to identify the main characteristics of the image of Athanasius in modern Belarusian poetry; to trace the discovery of the feat of the Monk martyr in modern prose and educational and journalistic materials.

The object of research: the life, feat and literary and spiritual heritage of Afanasy (Filippovich). The subject of the study is the works of modern Belarusian authors, which reflect the life and work of Afanasy (Filippovich).

Research methodology: to solve the tasks set in the work, both general scientific and literary methods were used - krynitsaznaychy, cultural-historical, biographical, comparative, textual, with elements of a holistic analysis of the literary text.

The results obtained and their novelty: in the literature of the second half of the twentieth -early 21st century, materials of various genres have been identified, systematized and analyzed, which highlight the life and legacy of Afanasy Filippovich; the features of the author's approaches have been traced.

Reliability of materials and results of the thesis: The methodological base is complex. The study was conducted taking into account the modern achievements of domestic and foreign literary science, which ensures the validity of the conclusions formulated by the author.

Scope of possible practical application: the results of the study can be used in the study of the disciplines "History of Belarusian literature", special courses and special seminars devoted to the literature of the XVII century, as well as genre-thematic search for modern Belarusian literature and its educational and patriotic role.